

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . . . 10 frt. — kr.
 Félévre . . . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.
 Alap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca 1702. sz.) bérmentre küldendő.
Előfizethető helyben:
 Telleki K. Lajos könyvkereskedésében, és a kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:
 Négy hasábról álló sorokról 50 kr. Nagyobb terjedelmű s többzárú hirdetések alkalmán jutányos áron vétetnek fel. Helyesdíj minden kálón beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsónak sora 50 kr.
 Nyiltéri közlemények minden petit sora 50 krajczár.
 Hirdetések felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. (Nagy-uj-utca 1702. sz. a.)
 Kéziratok nem adtnak vissza.

Fölhívás előfizetésre.

A »DEBRECZEN« XXIV-ik évfolyamának negyedik évfolyamára, mely október hóval kezdődik, előfizetést nyitunk s bizalommal kérjük föl t. előfizetőinket az előfizetési díjak mielőbbi, pontos beküldésére, — valamint fölkerjük mindazokat, kik előfizetési díjaikkal hátalékban vannak, hátalékaik kiegyenlítésére.

A »DEBRECZEN« előfizetési ára:

Egy évre 10 frt.
Fél évre 5 frt.
Negyed évre 2 frt 50 kr.
Egy hóra 1 frt.

Vidéki t. előfizetőinket arra kérjük, hogy — tévedések elkerülése végett — előfizetéseiket egyszerűen e cím alatt sziveskedjenek beküldeni:

»A »DEBRECZEN« kiadóhivatalának, Debreczen.«

A »DEBRECZEN« kiadóhivatala.

A nemzet akarata.

»Arra törekszem és mindenjóravaló aktív államférfiúnak arra kell törekednie, hogy a nemzet létérdekeivel összefüggő nemzeti feladatok megoldásánál a nemzeti akarat minden egyes esetben megtalálja érvényesülésének módjait.«

Lényegében ezeket olvastuk ki Apponyi Albert grófnak Jászberényben legutóbb tartott fényes beszédéből.

Ez a magas szárnyalású beszéd, — mely elsőrendű politikai nyilatkozatok és államférfiúi kijelentések hosszú láncolatát képezi — a maga belső értéken kívül főleg azért bir nagy politikai becsülettel, mert az, mint a jelenlegi kormányzati politika és a politikai közélet tükré, hiven mutatja azt a végtelen sivárságot, mely egy kormányzati politika, mint általában a politikai közélet minden terén uralkodik és egyre veszedelmesebbé fajul el.

Mert mi a kormányzati politika kifejezetten kitűzött célja?

Hát semmi egyéb, mint a hatalmi érdek.

Mit képvisel a kormányzati politika fő vezetője Szapáry gróf?

A »DEBRECZEN« TÁRCZÁJA.

Kossuth fiáról.

Kossuth fiáról a következőket írja a »Budapesti Hírlap« tegnapi tárcza-cikkében L u k á t s Gyula orsz. gyűl. képviselő:

Hogy a magyar nép szívébe mennyire van belevésve Kossuth neve, arról csak az nem tud, ki sohasem forgott a magyar nép között. Benne van az regében, dalban, imádságban. S a Kossuth-míthos nem egyedül a nagy magyar körül, de kiterjedt már a Kossuth ivadékaira is, s a Kossuth által felvetett törekvéseket a mi népünk Kossuth fiaiban hiszi folytathatni.

S a két fiatal Kossuth valóban méltó fia a nagy apának. Tiszta jellem, képzett fő, erős akarat mindkettő. Az egyiknek lelkét, — úgy vélem, — sok tekintetben elfásluttá tette korának önzése, az emberek hátalansága, a másikat a családások s a bánat sem tudta ki-mozdítani ideális világából.

A fáma azt regéli a két fiatal Kossuthról, hogy az olasz égalj átalakította őket, gondolkozásuk olasz, s a volt »hazának« hallatára nem lüktet sebesebben szívük vére.

Nem ismerem Kossuth Todor Lajost, de azokból, a mit róla hallottam, fájdalommal kell elhinnem, hogy a kornak éppen nem ideális irányzata nem minden hatás nélkül vonult el mellette. A Kossuthok megfosztása a magyar állampolgárságtól megtörte benne nemcsak a magyar szívet, de az ember szívet is. Kezd ér-

Hát egyszerűen a hatalmi érdek; no meg a személyi érdekekkel kapcsolatos egyéni célok szolgálatát.

Mit látunk a politikai közélet minden ágazatában?

Látjuk első sorban Szapáry gróft, a ki a király után az első ember az országban és föle indul ki minden életműködés, a mely a kormányzati politikai terén gyakorlati eredményeket szülhet.

Látjuk Szapáry gróft a hatalmi érdek szolgálatába szegődve, de nem azzal a czéllal, hogy a nemzet válljék hátalanság, hanem azért, hogy ő maga tegye urrá magát a — nemzet felett.

Szapárynál a hatalmon maradás egyszerűen személyes önczél, a nemzeti akarat, csak jól — rosszul felhasznált eszköz arra, hogy gróf Szapáry a nemzeti akarat nyilvánulásának teljes elfojtásával urrá tehesse magát a nemzet felett és ur maradhasson a meddig csak bírja.

Ilyen körülmények között könnyen átlátható, hogy Szapáry gróf és az általa követett kormányzati politika érvényesítésében a nemzeti akarat vajmi kevésé jut az öt megillető szerephez.

Már most azt kell megfontolni — melyik a jelentősebb érdek: a hatalmi-é, avagy a nemzeti?

Szapáry azt vallja, hogy első a hatalom, azután a nemzet.

Hát ez alapján czudar beszéd.

És mit mond Apponyi gróf?

Ez meg azt mondja: első az ország érdeke, aztán jön a hatalom. A hatalom csak eszköz lehet arra, hogy a nemzet érdekei elősegíttessenek és erőforrásai kifejlesztessenek.

Szapáry azért birtokolja a hatalmat, hogy ő maga hatalmas lehessen. Apponyi gróf meg azért akarja a hatalmat kezébe keríteni, hogy a nemzeti akaratot érvényesülésre juttathassa és ez uton a nemzeti akaratot tegye a nemzeti nagyság tényezőjévé.

Szapáry éppen, mert önczélnek a személyes uralmat tekint, következetesen elzár minden alkalmat attól, hogy a nemzeti akarat határozza el a nemzet sorsát.

zéketlen lenni. A ki csodálkozik azon, hogy valaki szeretetnél óhajt: az az ember igazán ideálisan nem fog szeretni soha senkit, még hazát sem. Nem tudom, mennyiben van igazam, de a mit eddig hallottam a fiatalabb Kossuthról, azokból ezt a konzekvenciát vonom le.

Másképp áll a dolog Kossuth Ferenczre. Igaz, hogy sok tekintetben tartózkodó, férfias, majdnem uraikodói magatartásával első látásra inkább egy arisztokratát látunk benne, mint egy jó barátot, de ha tovább vagyunk vele, meggyőződünk, hogy Kossuth Ferencz a többi között atyjának nagy szívet is örökölte.

Mikor a honossági törvény lezárta a Kossuthok előtt Magyarország sorompóit, Kossuth Ferencz lelkén egy valóságos katasztrófa vount el. Nem tudott, nem akart megbarátkozni a gondolattal, hogy ő nem magyar többé. S mert valahova kell tartozni, Kossuth Ferencz lázas állapotban folyamodott az olasz polgárjogért. De ez az olasz polgárság csak formai, ő ma is magyarnak érzi, magyarnak tartja magát.

Valahányszor ajkairól elrebben ez a szó »haza«, valahányszor az »otthon« említi valaki előtte, ábrándos szeméi megtelnek könyekkel, s ezek a könyek beszédesek.

Mikor a küldöttség tiszteletére adott ebéd-felköszöntöttem Kossuth Ferenczet, mint a függetlenségi párt leendő vezérét, akkor üzent azoknak, a kik »otthon« vannak és ezt az »otthon« jelentős hangsúlyval mondotta ki. Mert határozottan mondhatom, hogy

Apponyi gróf ellenkező tantételt hirdet.

Ő éppen minden alkalmat arra akar felhasználni, hogy a nemzeti akarat legyen döntő tényező a nemzet hatalmassá válásának nagy küzdelmében.

Szapáry a saját urrá tételét; Apponyi a nemzet erejének és hatalmának kifejlesztését veszi czélba.

Ezért Szapáry minden törekvése oda czéloz, hogy a nemzeti akarat ne érvényesülhessen.

Ellenkezőleg Apponyi gróf éppen a nemzeti akarat akadálytalan érvényesüléséért teszi függvé a nemzeti érdekek előmozdítását.

Ebből a konzekvencia ez: Az, a ki a hatalmat önczélnek tekinti — annak szemben a nemzeti akarat — buknia kell.

A ki pedig a nemzeti akarat érvényesülésének útját egyengeti — a nemzeti érdekek munkál — azé a jövő.

A nemzetet a sor meghatározni, hogy mikor bukják meg a személyes uralom és mikor jusson érvényre a nemzeti akarat.

Kossuth a pragmatika szankción.

Egy fontos közjogi kérdést vetett fel Kossuth Lajos nagyháznak a szeptember 20-iki banketen Turinban, s ez nem más, mint a pragmatika szankció kérdése.

Valami közönyös tárgyról folyt a beszélgetés, a midőn hirtelen odaforult Thaly Kálmánhoz, s a rendesen kissé emeltebb hangon kérde: — Ki most a trónörökös Magyarországnak?

Ezután, a nélkül, hogy választ várt volna, folytató:

— A mikor Rudolf trónörökös oly váratlanul meghalt, felvettem azt a kérdést, hogy all most a trónörökös? Magyarország elfogadja a női ági örökösödést, a melyet a pragmatika szankció a Habsburg-ház ugynevezett örökös tartományainak birtoklását illetőleg megállapított.

A kiegyezés óta nagyon sokat foglalkoztak Magyarországon a pragmatika szankció kérdésével. Helyes! Magyarország rendei tényleg 1723-ban a törvényt a női ágra is kiterjesztették. Ha így határozták, a meddig áll, így áll!

De már most az a kérdés, hol van a pragmatika szankció? Pár év előtt magyarországi barátaim irtak Thallóczy Lajosnak, a ki a bécsi levéltárban van . . .

— Igen, vágott közbe Thaly Kálmán, én is közben jártam ez ügyben.

Kossuth Ferencz vágyik visszajönni Magyarországra, s nem prófétáskodom, de a történetek s a hallottak összefüggéséből bátran állíthatom, hogy Kossuth Ferencz még visszajön hazájába, Magyarországra.

S vele sokat nyer az ország. Egy nagy szakembert, nagy akaratot, egy kiváló gentlemant, s ugy mellékesen megjegyzem, Olaszországnak jelenleg legjobb kardvívóját. És Kossuth Ferencz a politikai tudományoktól sem izolálta magát, sőt rövid beszédeiből is méltán lehet következtetni, hogy megállja helyét a magyar szónokok között is, a miben még érczes csengő organuma is előnyére válik.

Csak hogy Kossuth Ferencz magában hordja a nem tranzigeálás elméletét is. Még most is hallom hévvel elmondott mondatát: — Az adott helyzetben őrizték és óvják, a mi megóvható; de ne dicsékedjenek a tulajdonság lojalitással, ne emlegessék folytonosan, hogy csak egy eszközzel kívánják czéljaikat valóstani, mert ha látják, hogy nincs mit tartani önköztől, bizonyára nem állnak szóba önköktől.

Nagy zavarban voltam Kossuth Ferencz-czel szemben, hogyan szólítsam őt. Az olasz királytól kapott Commendatore címet használtam.

— Hagyja el, — mondá, csak az olaszoknak vagyok az, önöknek egész más.

És valóban, ő Magyarországnak egész más, s pedig azt hiszem, az, a mit fölünk bucsucskóban üzent.

... Irtak Thallóczy Lajosnak, hogy legyen szives és nézze meg az eredeti okmányt. Hát kérem, ő is csak azt válaszolta, hogy nincs, nem látta, az csak Haus-Gesetz, kérem szivesen, pedig Haus-Gesetz-ek által Magyarország koronájával dobálózni nem lehet. Látni kellene azt előemberi szemnek, hol van az a pragmatika szankció? — mert bizony-bizony a Corpus Jurisba ez a Haus-Gesetz nincs bele írva.

Igaz, hogy gróf Apponyi szerint ez a kérdés 1867-ben tisztába lett hozva, de kérem, én bibliothekákat kutattam fel a miatt, hogy lássam a pragmatika szankciót s nem birtam reá akadni és hiszem, hogy azok sem látták, a kik 1867-ben a magyar államjogban azt jogalaprak elfogadták, s most azt állítják, hogy a pragmatika szankció kérdése 1876-ban tisztába lett hozva.

A pragmatika szankció meg van hamisítva. Hormayr: Anemonen-jában, ha gyengülő emlékezetem nem csal, a második kötetben elbeszéli ennek a hamisításnak a történetét. Ez pedig nem valami szép história, de mint tény, Magyarországot jogi szempontból nem érdekl. Magyarországot specialisan csak az édekli, meg-e van tényleg? Önök követelhetnek, hogy tegyék le annak eredetijét az ország archivumába. Ez a legkevésbé, a mit követelhetnek.

BELFÖLD.

A 48-as párt tisztikara. Mint Budapestről írják, az országgyűlési 48-as pártok megalakította tisztikarát. Elnöknek Ugron Gábor, első alelnöknek Komjáthy Béla, második alelnöknek Lits Gyula választották meg.

Szögyény utódja. Kormánypartú körökből jeleik a fővárosból, hogy nem Csaky kultuszminiszter lesz a király személye körüli miniszter, hanem Andrásy Gyula gróf. Szögyényt tudvalevőleg berlini nagykövete fogják kinevezni.

Gróf Bethlen miniszter törvényjavaslat. Gróf Bethlen András miniszter mindjárt a képviselőház első ülésének egyikén törvényjavaslatot fog benyújtani a ragadós-tüdőből elleni rendszabályokról. A megindítandó akció költségeinek felét a magyar állam, másik felét a legközelebről érdekl 14 felsőmagyarországi megye tartozik fizetni. A miniszter a telepítési és mezőrendőrségi ügyről is törvényjavaslatot fog benyújtani.

KÜLFÖLD.

Szerbiából. Belgrádból sürgönyzik, hogy a külváros polgárai nagy gyűlést tartottak s határozatilag bizalmatlanságot szavaztak a radikális kormányzatnak. — A radikális községi tisztviselők megkísérelték a kögyűlés szétkergetését, azonban csak a rendőrségnek sikerült a bujtozatokat elfogni és a rendet helyreállítani.

A rodostói Rákóczi-templom felszentelése. A rodostói emlék közül a Rá-

Az ablakban.

— Jan Neruda geneképe. —
 Átdolgozta: ifj. Móricz Pál.
 (Folyt. és vége.)

De most minden ellenemre volt. Elutastottam őket és most mégis mindenre haragudtam, a mi erre a vigadó társaságra emlékeztetett. A nagy topogás és vidáman kitoró kacaj mind ellenemre voltak. Neveltségnek találtam ezt a nagy vidámságot, mint mindent neveltségnek találok, ha abban nem vehetünk részt, csak bizonyos távolságból nézzük azt s a társalgásnak csak külső jeleit látjuk, anélkül, hogy a kitoró öröm valódi okánál felmelegedhetnénk. Neveltségnek találok a négyes lánczait, neveltségnek tünik fel a keringőzők megfeszített igyekete is, ha azokat a karzathól nézzük; neveltség maga a kaczagás is, ha nem ismerjük annak az okát. Ezért tetszett nekem e táncz és fel-felharogó kacaj is neveltségnek, sőt visszatásztónak.

Pillanatra szünetelt a táncz. Csendesség volt. Most egyszerre jól begyakorlott férfi négyes kar éneke hangzott fel. »No ettől még a kö is megindulna,« gondolkoztam hangosan. »Előbb az a vesztettül rikoltó muzsika, most meg ez az éktelen vinnyogás — még csak egy harmadik quartett hiányzik — a fuvó hangszert quartett!«

És mégis némely pillanatan fájlaltam, sajnáltam, hogy nem lehettem a vigadókkal. Ugy éreztem, mint az a gyermek, a kit a szeg-

Rickl József Zelmós
DEBRECZEN
 ADJANTL.
 MAGYAR- ÉS FRANCOZ-A-COENACOR.
 FISS. FOLHÍVÁS ÁS VÁNY VIZELÉK. N. M. BÉLSZÁH.

ézet!
ÁLY
ézete
 rtárral szemben.
 közönség elismerő bi-
 hogy a temetkezéshez
nem ü
s koporsók,
 vitelben,
ért
 d verseny betartása
 helyben, mint vidé-
 ag felirással — vagy
 hogy a szomorodott
 ki.
 aló tisztelettel:
KO MIHÁLY.

meghívókat

kőci-templomot már teljesen helyreállították s hozzáfogtak a többi emlék javításához is. A templomot a napokban szentelte fel Randasso páter s misét is mondott és szentbeszéde: is tartott. Beszédében megemlékezett mindazokról, a kik adományaik által lehetővé tették a templom újjáalakítását s különösen Bay Ilnót, a ki nagyobb anyagi áldozattal járult a költség fedezéséhez.

Politikai gyilkosság Szerbiában. Kraljevóban meggyilkolták Simovics Arzeniet, a haladó-párt tekintélyes tagját. A Videlo azt mondja, hogy a politikai gyilkosság ejtette áldozatul. A gyilkosság gyanúja miatt letartóztatták Csekics Milovánt, a község radikális érzelmű előjáróját.

Választási reform.

III.

(—cs.) A kamarai tagok két osztályba volnának sorozhatók: választott és született tagok, a mint ez a madridi gazdasági főtanácsnál van, ezáltal mellőzhető volna az 1889. évi kamarai enquete azon javaslata is, hogy a kamara a tagok 1/4 erejéig alkalmas tagokat kooptálhasson, mivel a kamarába érdemes tagok jutnak be.

Született tagok: 1., a bankok, takarékpénztárak és hitelintézetek igazgatói közül a legidősebb; 2., az ipart vagy kereskedést legalább 30 évig folytatott 2 legidősebb nyugalmoban vonult egyén; 3., legalább 20 év óta fennálló gyárak közül a legidősebb igazgató vagy gyártulajdonos; 4., a háziipar egy képviselője, ki lehet a vállalkozó ott, hol a háziipar ilyen által üzemel. Az ipartörvény rendelkezései alól a háziipar ki van véve; ez is a mellett bizonyít, hogy a kamarában képviselve kell lennie, mert épen nagy mérvű fontosságánál fogva részessétek napjainkban oly nagy mérvű kedvezményben; 5., az iparfelügyelő.

A választott tagok akként állapíthatnának meg, hogy a rokon iparágak lehetőleg mind képviselve legyenek. A kereskedők és iparosok 12—12, a gyárosok külön 8 beltagot választanak. A kereskedők 12 csoportra osztatnak: 1., gyarmatár, (fűszer, anyag k.) 2., kézműár, rőfös k. 3., üveg, porcellán, kép k. 4., vas, fémár, ruházati czikk, divat k. 6., vegyes k., szatócok. 7., norinbergi, diszműár k. 8., bőripari k. 9., bor, szesz k. 10. termény, élelmiszer, állat és állati termékekkel k. 11., fa (butor) k. 12., papír, könyv k. Mindegyik csoport választ egy tagot a kamarába.

A gyárakra nézve nem szükséges külön csoportokat felállítani, mivel azok az egyes vidékek szerint különböző jellegűek. Ezeket minden kamara saját területére nézve külön csoportosíthatja.

A iparosok szinte 12 csoportra osztatnak 1—1 taggal a kamarába. Ezek: 1., fémek, fémár, kő, föld, agyag, üvegipar. 3., fa, csont, kaucuk i. 4., bőripar. 5., serte, szőrme, toll, pipere i. 6., szövő, kárpitos, köteles. 7., ruhakészítő i. 8., élelmiszerek előállítás. 9., vegyészeti ipar. 10., építő (engedélyhez kötött) i. 11., sokszorosító, papír i. 12., vegyes iparágak.

A kültagok választása fontosabb, mint a beltagoké. Az utazási költség megtérítése nem igen fokozta a kültagok érdeklődését. Ha meg-

lebbe állították s a kinek aztán fáj a szivek-e, hogy nem kéri, nem hívják, hogy jöjjön ki. Ha ez órában hitt volna meg valaki, a legnagyobb örömmel követtem volna, hogy talán ott fent aztán a társaság jó kedvét komor arccal megzavarjam. De nem jött senki sem, hisz kétszer adtam tagadó választ! — Majd izgatottan füleltem, aztán bosszusan dohogtam ismét. Még az sem tetszett, hogy a quartett olyan jól énekel.

Újból szünet. A szél befutta a toronyóra ütéseit — tizenegyet ütött.

Darab ideig gondolkodtam, hogy a megtérésre nem volna-e már nagyon késő. »Felmegyek,« határoztam, »minél hamarabb, annál jobb, nincs mit babozni. Még csak most leszek igazán szívesen látott vendég, mivel ilyenkor már a társalkodás nagyon is meglanyhul. Boldog volnék, ha még tovább is itt morfondíroznék, a mikor —

De nem töprenkedtem tovább, hanem gyertyát gyújtottam; majd felöltözve, szalonképessé tettem magam. Ép a nyakkendőm köztöttem fel, mikor a lépcsőn lépéseket, beszédet s kacagást hallottam, tehát a társaság szétment, vagy legalább is oszlófélben. A kapukulcs élesen csikorgott a zárban. — Dühösen dobtam le kabátomat.

— Még mindig esik! — kiáltotta egy férfi hang az utcán.

— Ép azért megyek a nagyságos aszszonnyal, legalább esernyőmmel megvédem! választotta a Winarz jól ismert hangja.

— Már csakugyan bekerget az ablakból ez a csapkodó eső! — kiáltá egy hang felül-

teknítjük a kamarai jegyzőkönyveket, látjuk, hogy 2—3 kültag jelenik meg átlag a közgyűléseken, mert az utazási költség megtérítése nem áll arányban a munkanap elvesztésével járó kárral. Napjaidt pedig, a kültagok részére nem volna célszerű biztosítani, mivel egyfelől a kamarai tagság pénzhajzává fajulna s a beltagok nem látszanának egyenrangúknak a kültagokkal, másfelől 32 kültag után évente 10 közgyűlést számíthatva, csak napi 5 frrtal minden kültag megjelenése esetén legkevesebb 1600 frrtal növekednék a kamarai budget, a mi viszont a kereskedők és iparosok 20 %-val nagyobb megterhelhetését vonná maga után.

Igy más módról kell gondoskodni. — A kamarai költségvetést az ipartanáccsal tartom helyesnek kapcsolatba hozni. A kamarák kivétel nélkül panaszkodnak, hogy az ipartanács csak a papíron létezik, véleménye sohasem kéri ki.

A közigazgatási bizottságot nem tartom kompetens fórumnak az ipartanács tagjai feléne választására. A kamara hivatott közeg volna a 2 tag választására, csak hogy a kamarák nagy részénél úgy történik a választás, hogy felülük az illetékkivetési lajstromot s az adó nagysága és a névjó hangzása szerint találomra megválasztanak azt, a kit.

Az ipartanács tagjainak választása hasonló alapra fektetendő, mint a kamarai beltagoké. Minden törvényhatóság székhelyén a beltagokhoz hasonló csoportonként válassza meg 32 tagját azon engedménnyel, hogy a törvényhatóság székhelyén kívül lakó illetékköteles is választható legyen s az ipartanács képezze egyszersmind a kamara »vidéki fiókjá«, mely a kamarának ép úgy, mint a II. fokú iparhatóságnak tanácscsal, felvilágosítással szolgálja a kamara kérdéseire, mint a helyi viszonyokkal ismerős corporatio helyes válaszokat adna s az egyszersmind feleslegessé tenné a levelező tagok választását. A kamara székhelyére nézve a beltagok képeznék az ipartanácsot.

A kamara minden fiókja maga kebeléből választana elnököt, alelnököt, a közgyűlési meghívó tárgyai felett előzetesen tanácskoznék s kijelölne kebeléből azon 3—4 tagot (az összes kültagok a választott beltagok számával egyenlő lenne) kik a központi kamara közgyűléseiben részt vegyének s kiknek utiköltségek megtérítendőek volnának. A kamara fiókjának 32 tagja közül bizonyára lenne 3—4 oly tag, a ki nem lenne akadályozva a közgyűlésen való megjelenésében s épen azon tagok lennének kijelölhetőek, a kiknek üzletága a közgyűlés napirendje által érdekelve van.

Ellenvethetné valaki, hogy a kamara fiókjának költségeit ki fedezné? Erre nincsen szükség. Elegendő a fiók részére portómentességet biztosítani, tanácskozásiakat a város tanácstermében tarthatnák s ennyi számba sem vehető áldozatot (?) bármely város meghozna.

Indokolásul felhozom még a fiók-kamarák mellett, hogy a kamara hivatásának csak akkor felelne meg valóban, ha minden megyében egy kamara állíthatnák fel. Bizonyítja ezt a kamarák számának legközelebb történt szaporítása.

ról. — Köszönöm, köszönöm még egyszer Worowka nagyságával az utóvédet képezem. Ti pedig mennyei énekesek, a kiknek esernyőtök nincsen, fussatok előre, az első tenor, mint avantgarda, a bögős pedig, mint artiergarda.

— Magától értetődik galamboskám, csak a szegletig megyek el! — Ah még a szomszéd ur is fent van!

Megkopogtatta ablakomat:

— Miért nem jött fel hozzánk szomszéd ur?

— Ép most jöttem haza egy mulatságból és éppen vetkezem!

Gyorsan kioltottam a gyertyát.

— Előre, tisztelt társaság! En majd Worowka nagyságával az utóvédet képezem. Ti pedig mennyei énekesek, a kiknek esernyőtök nincsen, fussatok előre, az első tenor, mint avantgarda, a bögős pedig, mint artiergarda.

— Majd az »Aranyassal« megállunk s ott várunk, míg az eső csendesedik!

A lehető legrosszabb hangulatban vetkezem le. Azután bágyadtan hajtottam fejemet az ablak párkányára. — Az eső kopogtatta a táblákat s a szél mind dühösebben sivitott. — Majd a bágyadtság erőt vett rajtam, elszenderedtem.

Álmomból erős kopogtatással riasztottak fel. Valaki dörömbölt az ablakomon.

— Ki az?

— Jó barát, kedves szomszéd! Otthon feleltem a kapukulcsot és most nem tudok bemenni. Kérem szíveskedjék ide kölesőzni az öné.

— Hány óra?

— Kettő felé.

A megyei kamarák felállítását pénzügyi szempontok akadályozzák.

A titkárnak általános nézete kerülete kereskedelmi, ipari és forgalmi viszonyairól meg van — hiszen ez követeltek tőle — azonban a helyi viszonyokról minden egyes esetben az utazási átalány daczára sem szerzhet személyesen információt, a kültagok pedig a gyűléseken nem jelennek meg.

Mennyivel kevésbé van a beltagoknak fogalmuk is arról, hogy pl. egy község részére vásár engedélyeztessék-e vagy nem? Kültagok vagy épen az illető vidéket érdeklő kültagnak jelen nem léteben így a kamara valóságos géppé törpül, mely a »kamara lelke«, a titkár befolyása, reá beszélő tehetsége szerint szavaz ez vagy amaz vélemény mellett.

A gondolkozó megtalálja magától is a további indokot a fiók-kamarák és ezeknek az ipartanáccsal kapcsolatba hozása mellett. Még csupán a választási eljárásra terjeszkedem ki röviden.

Ugy a központi, mint a fiók-kamara tagjainak kijelölése egy külön kereskedő, gyáros és iparos értekezletre volna bizandó s a választás egy külön kereskedő, gyáros és iparos bizottság előtt ejtelnék meg szavazó lapok által, melyen a megválasztandó neve s foglalkozása kiteendő volna, hogy a választottak csoportok szerint elválaszthatók legyenek s általános szavazati többség megállapítható legyen. Az illetékkötelesek csoportok szerinti szétosztását, mint eddig, a központi kamara végzené s adná át az egyes választási bizottságoknak, illetve a három főcsoport értekezlete által választott 7—7 bizalmi férfiak, a választási elnököt saját kebeléből választanák meg. A választás a 3 főcsoport részére külön termekben ejtelnék meg s mint főválasztási elnök s az egész választási eljárást vezető a beltagoknál a kamarai titkár, a kültagoknál egy a kamara által kijelölt egyén szerepelne.

A választási ciklus 3 év lenne s ez feleslegessé tenné a tagok egy részének hosszabb ciklus esetén javasolt kilépését.

A kamarai pénztárnakságot társulati chablonszerűségnek tartom. A törvény nem rendel, hogy kamarai pénztárnok választassék, a be- és kiutalások közvetett uton nehézséggé válnak. A pénztárnoki teendőkkel a kamarai titkár ruháztassék fel, mint ez a stuttgárti kamaránál van, vagy egy tisztviselő s a 2 számvizsgáló időszakonként teljesítse a pénztári vizsgálatot, ne csak a zárszámadást vizsgálja felül.

Főbb vonásokban vázoltam a kamarai tagok választására vonatkozó javaslatomat; a részletek kidolgozása nem ütközik nehézségbe. Általában a kamarák reformja s ezzel kapcsolatban a tagok választási reformja oly sok hivatott és dilettans egyen részéről tárgyalattott már, — hogy tágán nem volt felesleges munka a figyelmet érdemlő összegyűjteni s egy új javaslat hozzá fűzésével utat nyitni a »tökéletes jó« megtalálásához.

— És még csak most jön?

— No tudja, szoktatom az öreget.

IV.

Elutaztam a vidékre. — S csak valami nyolcz hét múlva tértem vissza Prágába. — Este volt. Az egész ut alatt csak azok az apróságok voltak az eszemben, a miket átéltem. És még most sem szabadulhattam ez emlékektől, mikor már a zárt ablak mellett ültem, igen hideg volt, gondolataimban még mindig a vidéken barangoltam, a távol barátok közt. — Mintegy álomban hallottam az óra ütését, az emberek kopogását, a mikor ablakom alatt elmentek. Ugy tetszett, mintha azt is csak álmodnám, hogy valaki beszélget ablakom alatt. A beszéd egyre hangosabb lett, végre engemet is felbresszített.

— Tehát semmi esetre sem szándékozol kinyitni?

— Nem és nem! Csak menj oda, a hol eddig — voltál!

— És az első emeleti ablak becsapódott. Egy ideig csend, csend... Aztán egy erős csattanás, mint mikor valaki kövel dobott be egy ablakot — az üvegserepek csörömpölve hullanak a kőre.

Az utcán egy férfi átkozódik. A ház lépcsőjén nagy sóhajtozások közt gyors léptek. Az ajtó kinyílik. Sirástól, veszekedéstől visszhangzik a ház...

Alig záródott be a kapu, a nagy zajra már is előérkezett az őrző, fejcsóválva vizsgálva a házat és az üvegdaraboktól borított kőjárdát.

A kolera.

Bécs, szept. 27. Galicziában sem újabb kolera-megbetegedés, sem haláleset nem fordult elő.

Lemberg, szept. 27. Az egészségi állapot az egész országban kitünő. Ma sem jelentettek be egy kerületből sem gyanús megbetegedési esetet.

Hamburg, szept. 27. Tegnap 70 megbetegedést és 33 halálesetet jelentettek be. Eből 6 megbetegedés és 10 haláleset az előző napokra esik. Tegnap 65 beteget 16 halottat szállítottak el.

Paris, szept. 27. Tegnap itt 22 megbetegedést és 15 halálesetet, a környéken 8 megbetegedést és 8 halálesetet jelentettek be. Havreban tegnap 9-en betegedtek meg és 3-an haltak el koleraiban.

Hamburg, szept. 27. A szenátus sürgős indítványa ajánlja a polgárságnak, hogy emelje törvényerőre azt a két rendeletet, melyek a koleraszerű megbetegedések bejelentése, a vízmedenczéknek a teletulajdonosok által való szabályszerű rendes tisztítására vonatkoznak. Az inszések számára beérkezett adományok összege már meghaladja az 1,620.000 márkát.

Varsó, szept. 27. Hivatalosan megerősítik a hírt, hogy Varsó kormányzóságban fel lépett a kolera. Magában Varsó városában még nem fordult elő ugyan koleraeset, a vész azonban egy negyven mérföldnyire a városról levő helyiségben lépett fel. A járvány pusztításának enyhítésére a legmesszebb menő intézkedéseket tettek.

Konstantinápoly, szept. 27. Trapezuntból egy hét óta egy koleraesetet sem jelentettek. Karsban a járvány még nem szűnik; az utóbbi két héten 226 ember betegedett meg koleraiban és 80 ember halt bele. Bütumban, újra fellépett; Teheránból a járvány csökkenését jelentik. Tauriszban eddig 3000 ember halt meg koleraiban. A város teljesen elhagyatott.

Városi közgyűlés.

Debreczen, szept. 29.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága — gróf Degenfeld József főispán elnökelete alatt — ma d. e. látogatott közgyűlést tartott, melynek látogatottságát — a többrendbeli nagyfontosságú ügyen kívül — az is emelte, hogy napi rendre volt tüze a városi t. főügyész választása, — a választások pedig nagyobb vonzerővel bírnak, mint a többi közönséges közgyűlési tárgyak.

Gróf Degenfeld József főispán megnyitván a közgyűlést, kegyetes hangon emlékszik meg néhai Kovács Sándor t. főügyész elhunytáról. — Az elhunyt t. főügyész emléke jegyzőkönyvileg örökíttetik meg s özevegéhez részvét-irat intéztetik.

Olvastatik a július és augusztus hónapokról szóló polgármesteri jelentés. A közegészségi állapot kedvezőbb volt, mint a múlt év megfelelő időszakában. Született a lefolyt két hónap alatt 347 gyermek, meghalt 275 egyén, — így a szaporodás 72 lönyi. Házasságra lépett 52 pár. A kolera elleni óvintézkedések idejében megtették. A rendőrség által 385 letartóztatás történt. A katonai létszám volt: 2992 ember s 588 ló. A »Bika« szálloda tánctermének teteje július 30-án — ki nem puhatolható ok miatt — leégett. Az egyszékes zónaidő aug. 1-én Debreczenben is behozatott. — A polgármesteri jelentés minden megjegyzés nélkül tudomásul vétetik.

Olvastatik a vallás és közoktatásügyi miniszter leirata, a reálisokla államosítására vonatkozó szerződés pontozataira nézve. A tanács megbizatik a szerződés megkötésével.

Brassó vármegyének a képviselőházhoz a szegény árvák utadó mentessége tárgyában intézett felirata: hasonló felirattal pártoltatik.

A Fröbel gyermekkert egyetnek az 1893-ik évre 200 frt segély megszavaztatik.

A zenedének — házipítésre — 20,000 frt segély megszavaztatik. Ugy azonban, hogy az eddig évenként adott 500 frt segély megszüntetetik s a zenede igazgatóságába a város egy tagot küld.

Az izraelita hitközség részére — iskolai célokra — 1000 frt segély szavaztatik meg. A tornaegylet részére a tanács 4000 frt segélyt hoz javaslatba. Lengyel Imre kevesli azon összeget s magasabb összeget kér megállapítani. Szabó József főszámvévo kijelenti, hogy ezen 4000 frt segély nem végeleges, — a jövő évi költségvetésben — ha a tornaegylet építkezni fog — ki lesz pótolható ezen összeg. Lengyel Imre óhajtja, hogy ez a határozatban is ki legyen tüntetve. Hasonlóért emlemben szólal fel Jenei Miklós s a 4000 frt megszavaztatik, de nem mint végeleges, hanem csak mint ideiglenes segély.

Soron kívül vétettek elő a debreczeni ref. egyháznak, a megválasztott 6-ik lelkes részére a bordeputátum és felleltmény kiszolgáltatása iránti kérvénye, mely hosszabb vitát idézett elő.

A jog és pénzügyi bizottság, illetve a tanács ugyanis azt javasolja, hogy a bordeputátum a 6-ik lelkesnek ne adassék meg, a fideputátum is tartassék függőben, míg e kérdés végleges megoldást nem nyer.

Somogyi Pál az egyház kérvénye mellett érvel, míg Szabó József főszámvévo nem tartja azt megadhatónak, mert — nézete

Palágyi Lajos. Shoking, Makranczról. »Abslag«, irta Sajó Aladár. A székes főváros iskolai, Rózsavölgyi Gyula arczképevel. Tamassy Józsefről, (képekkal) irta Solymossy Elek. A hét-ről cím alatt Székely Huszár tárczái igen érdekes képet adnak a hét eseményeiről, a Nők világa és a többi rovatok szintén érdekesen tájékoztatnak a hazai és külföldi fontosabb társadalmi vagy művészi eseményekről, a dívatmelleklet meg párisi minták után készült legújabb toilletteket mutat be: a képek pedig a haza és külföld jelesebb festőinek remekműveit mutatják be. A kiváló és gazdag tartalom mellett a díszes kiállítás és olcsósága teszi még ajánlóbbá e lapot. Előfizetési ára egy egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt, egy óra 70 kr. Egyes szám ára 16 kr, kettősé 30 kr. (Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet-körút 12.)

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. Szeptember 27.

- a) Hizott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (páronként 300-400 kg-ron felüli súlyban) 2. Óreg közép (páronként 300-400 kg-súlyban) 3. Fialat nehéz (páronként 320 kg-ron felüli súlyban) 45-50-46 4. Fialat közép (páronként 251-320 kg, súlyban 45-46-46-5. Fialat könnyű (páronként 250 kg-ig terjedő súlyban) 47-48-11. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 7. Közép (páronként 220-280 kg, súlyban) 45-50-46-50 8. Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő súlyban) 47-50-49-50 III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 kg-ron felüli súlyban) 44-45-50-10. Közép (páronként 220-260 kg, súlyban) 45-45-50-11. Könnyű (páronként 220 kg-ig terjedő súlyban) 46-46-50-12. Sertés létszám: szept. 26 napján volt készlet 135,953 darab. A hizott sertésüzletirányzata: változatlan. - Hizaltni való sertés 16-18-20 hónapos korban) felhajtott 3185 drb.

Budapesti gabonátózsda. Szeptemb. 28-án. Buza máj-jun. — pénz — — áru, 6szre 7.48 pénz, 7.51 áru. — Tengeri 1892 juli. — aug. 4.82 pénz, 4.84 áru. Zab tavaszra — — pénz, — — áru, 6szre 5.64 pénz, 5.66 áru. — Káposztarepce aug.—szept. 11.60 pénz. 1170 áru.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal: nagy-uj-utca 1702. sz.)

Orvosilag megvizsgálva!
A fogak ésszerű ápolására Kitiño készítmény.
Ez a készítmény a fogak ésszerű ápolására Kitiño készítmény. A fogak ésszerű ápolására Kitiño készítmény. A fogak ésszerű ápolására Kitiño készítmény.

IRÓDA: Sávator, Bécs I., Heldenstrasse 1. (332)

Az elismert legjobb francia-
„LE GLORIA“
JOSEPH BARDOU & FILS-tól
PERPIGNAN—PÁRISBAN.

60 aranyérem.
16 diszoklevél.
20 oklevél „Hors Concours“
(375.) 2—20.

A „LE GLORIA“ szivarka papír minden eddig létező szivarka-papírt finomságra és minőségre nézve föltétlenül fölülmúl.
A „LE GLORIA“ szivarka-papír csak akkor valódi, ha minden egyes könyvecske a JOSEPH BARDOU & FILS céggel van ellátva.
A „LE GLORIA“ szivarka-papír úgy sima, mint csipkézett (perfore) széllel kapható.
A „LE GLORIA“ eddig elérhetetlen legfinomabb minőségű hüvelyekben is kapható.
A „LE GLORIA“ szivarka-papír és hüvely minden norinbergi és papir-nagykereskedésben, valamint minden tőzsdében kapható.

A LEGUJABB ÉS LEGOLCSÓBB
POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP
MAGYAR UJSÁG
Laptulajdonos: **Dr. FENYVESSY FERENCZ** orsz. képviselő.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
1 óra 1 frt, 1/4 évre 3 frt, 1/2 évre 6 frt, 1 évre 12 frt.
Egy szám ára: 3 kr. vidéken 4 kr.
A „Magyar Ujság“ kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság“
VALAMENNYI SORSJEGYEIRE,
melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak és a magyar leszámítoló és pénzváltóbanknál letétbe helyezettek, játszanak és évenként és csoportonként 65.
tehát 130 huzásban részesülnek s csoportonként 1/2 tehát összesen
7 millió nyereményre játszanak.
A „MAGYAR UJSÁG“ rendszeren 16 oldalnyi terjedelemben, de gyakran 20 és 24 oldalon jelenik meg és a rendes gazdag rovatokon kívül állandóan két vezércikket, két tárcza és ismeretterjesztő cikket és
két kitünő regényt közöl,
melyek közül a 1/4 éves előfizetők 1 kötetet, a 1/2 éves előfizetők 2 kötetet és az egész éves előfizetők 4 kötetet kapnak, miután a lapban közölt kitünő regények külön kötet alakjában is megjelennek.
Mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a
„MAGYAR UJSÁG“
kiadóhivatala
Budapest, IV. kerület, granátos-utca 1. sz.
(269.) 4—4.

Cognac-quint-kivonat.
Kitiño, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult különlegességet.
Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítésére utasítás ingyen mellékeltek. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért köszönetem.**
Spiritusz megtakarítás érhető el felelőmulhatlan **pálinka-öröszítő-kivonatom** által: ez az italoknak kellemes erőteljes ízét ad és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre használati utasítással együtt.)
E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi essenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fűkeserű, valamint a létező likörök, szeszitalok, ecet és borecet készítésére fölülmulhatlan minőségben. Készítési utasítások ingyen mellékeltek.
Arjegyek ingyen. **POLLÁK KÁROLY FÜLÖP**
Egészséges gyártmányokért kezességét vállalok. essencia különlegességek gyára PRAGÁBAN.
●● (Tisztes képviselők kerestetnek.) ●●
(314.) 18—50.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetkezési intézet.
„KEGYELET“
Piac, kereskedelmi palota a megyeház mellett.
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy volt társam **Fischer János urnak az üzletből törént kilépése folytán, intézetemet egészen más alapelvekre fektettem** és azt a legszebb és a mai kornak megfelelő berendezésekkel szereltem fel,
az árakat pedig majdnem felényire szállítottam le,
miről is a n. é. gyászoló közönség meggyőződést szerezhet.
Temetések rendezését helyben vagy vidéken,
hulla szállítást
minden irányban
legjutányosabban elvállalok és azt a legnagyobb pontossággal teljesítek.
Legfőbb törekvésem leend pontos, gyors és lelkiismeretes kiszolgálásom, hogy a n. é. közönségnek bizalmát megnyerjem, melylyel visszaélni nem fogok soha.
Kérve a n. é. közönség becses támogatását és pártfogását s én biztosítom a legjutányosabb kiszolgálásról
teljes tisztelettel
Kernáts Gyula.
(275.) 17—20.
Ércz- és művirág-koszorúk, szalag-felirat minden kivitelben.

Hat aranyérem, diszkereszt és diszoklevelek.
COGNAC
Gróf ESTERHÁZY GÉZA
saját gyártmánya.
Orvosi tekintélyek által ajánlva, felette kellemesen és jól ízlik, minőség tekintetében bármelyik francia gyártmánnyal versenyezhet, ára pedig sokkal olcsóbb.
Különlegesség
COGNAC,
mely mindenütt kapható.
Cognacunk tiszta borból idegen anyagok hozzávegyítése nélkül, francia mód szerint készül s ezért járványos betegségeknek, így kolera ellen óvszer gyanánt sikerrel használtatik.
A gróf Esterházy Géza-féle Cognac-gyár
IGAZGATÓSÁGA 6—20.
BUDAPEST, VI. KÜLSŐ VÁCI-ÚT 23.
Páris, Lipcse, Bordeaux, Nizza, Berlin, Brüsszel.

